

VERSLAG ARCHITECTUURRAAD 02-02-2023

Aanwezig: Bram Gaakeer (OCW, Directie Informatiebeleid), Tom van Veen (SURF, HOSA), Gerald Groot Roessink (DUO), Dirk Linden (Kennisnet, CTO), Mark de Jong (Inholland, Architectenberaad HORA, HOSA), Marc Berenschot (Utwente, Architectenberaad HORA), Edwin Verwoerd (Iddink, VDOD), Leon Sprooten (MBO Digitaal, MORA), Robin van Rootseler (MEVW), Remco de Boer (Bureau Edustandaard), Brian Dommissie (Kennisnet, po/vo + Beheerteam ROSA), Joël de Bruijn (MBO Digitaal, MOSA), Peter Leijnse (SURF), Jos van der Arend (Kennisnet, Bureau Edustandaard), Daniël Fokker (Studielink), Frank Grave (SURF, HORA), Jennifer Moesker (Studielink).

Gast sprekers: Frans Ward (SURF), Ronald Ham (SURF), Marjan Frijns en Erik Borgers (Kennisnet, Dienst VWOK)

Afwezig: H-P Köhler (Kunskapsskolan, VDOD), Arjan Aarnink (CITO), Henk Nijstad (Bureau Edustandaard/Kennisnet), Pieter Ruempol (Groep Educatieve Uitgeverijen),

Alle hieronder genoemde presentaties en het verslag staan op de pagina van de betreffende bijeenkomst op www.edustandaard.nl/architectuurraad/.

1. OPENING, MEDEDELINGEN, NOTULEN, AGENDA

Plaatsvervangend voorzitter, Dirk Linden, heet iedereen welkom bij de Teams-bijeenkomst. De voorgestelde agenda wordt overgenomen. De actiepunten uit het vorige architectuurraadverslag worden besproken. M.b.t. de positie zijn de ROSA scan lopen gesprekken binnen bureau Edustandaard. [iets over wanneer ROSA scan]

Bram Gaakeer meldt dat op verzoek van de Standaardisatieraad de directeuren van SURF, Kennisnet en OCW-directie Kennis (Fons Dingelstad) een gesprek hebben gehad om follow-up te geven aan governance op het toepassen van standaarden in relatie tot de Groiefonds-trajecten in het onderwijs. Hier worden twee noties voor geschreven, waarbij de tweede terugkomt bij de AR. De uitwerking hiervan wordt binnenkort dus voorgelegd aan de Architectuurraad.

De notulen van november 2022 worden vastgesteld.

2. ROUTEKAART FLEXIBILISERING EN LEVEN LANG ONTWIKKELEN

Spreker(s):	Jennifer Moesker (Studielink)
Doel:	Informereren
Document:	Routekaart en statement samenwerking SURF-Studielink (2 bijlages)

edustandaard

Studielink en SURF presenteren de routekaart voor flexibel onderwijs en Leven Lang Ontwikkelen (LLO). De aanleiding betrof dat verschillende initiatieven in het ho die zich met leven lang ontwikkelen bezighielden, uit elkaar dreigden te lopen. De routekaart bevat een thematisch model dat vijf verhaallijnen op verschillende abstractieniveaus beschrijft. De verschillende verhaallijnen worden in de presentatie toegelicht.

Leon Sprooten zoekt vanuit het mbo aansluiting bij het project van SURF en Studielink, aangezien veel vergelijkbare uitdagingen ook in het mbo moeten worden opgelost.

Bram Gaakeer benoemt ook een lopend initiatief in de werkgroep Toegang, dat zich ook richt op het afstemmen van identiteiten. De voorzitter onderkent ook het nut om in bredere kring de architectuur af te stemmen. Sectoroverstijgende onderwerpen, zoals identiteiten, zouden breder afgestemd kunnen worden.

Actiepunten:

1. Voor de verhaallijnen uit de routekaart moet worden bepaald welke onderdelen sectoroverstijgend kunnen worden opgepakt en op vergelijkbare manier uitgewerkt. Deze uitwerking moet dan ook een plek krijgen in de ROSA. Het Enterprise Architectuurteam van SURF pakt dit op en rapporteert aan de Architectuurraad.
2. Leon Sprooten zoekt aansluiting bij deze Routekaart tbv. het mbo

□ 3. ROSA-SCAN: OOAPI VERSIE 5.0

Spreker(s):	Frans Ward (SURF)
Doel:	Advies geven over de ontwikkelde afspraak
Document:	ROSA-scan OOAPI v5

Frans Ward licht kort de inhoud en geschiedenis van OOAPI toe. Sinds 2018 is de afspraak in beheer bij Edustandaard en er zijn op grote releases verschillende ROSA scans uitgevoerd. De mogelijkheid om met de OOAPI RIO te kunnen vullen, waarbij SURF eduhub als gateway/intermediair fungeert om OOAPI-berichten om te zetten naar Edukoppeling WUS-berichten die het RIO register hanteert, wordt genoemd als de belangrijkste ontwikkeling voor de nieuwe major release. Daarnaast maakt documentatie nu gebruik van GitHub pages.

Frans noemt aansluiting zoeken bij de ontwikkeling van het Edukoppeling OAuth profiel als een belangrijke vervolgstap. Brian Domnisse spreekt de uitnodiging uit vanuit de werkgroep Edukoppeling samen te werken met de standaardisatie-experts van OOAPI. Het zou best er op uit kunnen draaien dat we twee OAuth-profielen onderkennen (Code Grant en Client credentials) die beide een eigen scope en toepassingsgebied kennen en ook beide onderwijsbreed ingezet kunnen worden. In de Edukoppeling-werkgroep is bovendien extra inhoudelijke kennis op dit vlak zeer gewenst, het zou het proces om tot nieuwe profielen te komen kunnen versnellen.

Gerald Groot Roessink merkt op dat niet alleen aansluiten bij Edukoppeling belangrijk is, maar ook bij de ROSA gegevensmodellen. DUO roept op tot onderwijsbrede harmonisatie van gegevensmodellen. Mark de Jong

edustandaard

reageert dat de afhankelijkheden per sector op bepaalde onderwerpen, zoals internationale afhankelijkheden, wel anders ligt en dat de harmonisatie dan niet te belemmerend moet zijn voor lopende projecten. Edwin Verwoerd stemt hier mee in. Remco de Boer adviseert om ROSA-gegevensmodellen zelf ook meer op andere gegevensmodellen, waaronder internationale, af te stemmen waarmee dan ook voor een deel invulling kan worden gegeven aan de wens van DUO. Gerald is het eens met deze denkrichting.

Besluit: De AR neemt de adviezen uit de ROSA Scan over

Actiepunten:

1. Bureau Edustandaard wordt gevraagd om een project op te initiëren dat ROSA gegevensmodellen met in achtname van de OOAPI datamodellen op internationale standaarden en RIO af te stemmen
2. Werkgroep Edukoppeling en het expertteam van OOAPI gaan samenwerken in zake opstellen van OAuth profiel(en).

□ 4. ROSA-SCAN: MBO OKE (ONDERWIJS KOPPELVAKKEN EXAMINERING)

Spreker(s):	Ronald Ham (SURF), Jos van der Arend en Joeri van Es (Bureau Edustandaard)
Doel:	Advies geven over de ontwikkelde concept-afspraken
Document:	ROSA-scan OKE

Joeri van Es presenteert de scanresultaten van de ROSA scan op het OKE. Hierbij wordt ook een korte toelichting van het project gegeven.

Vanuit Brian Dommisse komt de oproep richting het project om samen te kijken hoe scenarioanalyse past op de ROSA uitwerking van het ketenprocesmodel toetsen examineren. Uiteindelijk zal deze uitwerking ook in de werkgroep Samenhang breder worden getrokken. Ronald Ham bedankt namens het project voor de adviezen en noemt Hans Swart en Rob Vos als personen om te betrekken bij de uitwerking van het ROSA ketenproces.

Leon Sprooten vraagt zich af of SURF eduhub in de toekomst ook een rol kan gaan spelen bij OKE. Ronald denkt niet dat dit voor het mbo nodig zal zijn voor de uitwisseling van dit soort gegevens. Leon Sprooten geeft aan een voorstander te zijn van het hub model in plaats van allemaal losse interfaces en koppelvlakken. Hij stelt voor om hiervoor een visie te ontwikkelen.

Brian vult aan dat het OKE koppelvak een ketensamenwerking is voor een ketenproces incl. interacties waar al meerdere afspraken (in andere domeinen zoals vo) voor zijn bedacht en in beheer genomen. Over de samenhang en de verschillen moet worden nagedacht. Kunnen afspraken bijvoorbeeld naar elkaar toegroeien? Het wordt gezien als een belangrijk breed gedragen item, zeker bij partijen die voor meerdere onderwijsdomeinen werken aan vergelijkbare samenwerkingen, om te komen tot een gezamenlijke afspraken over hoe deze ketensamenwerkingen kunnen worden ingericht.

edustandaard

Besluit: De AR voegt nog een advies toe en neemt de rest van de adviezen uit de ROSA Scan over

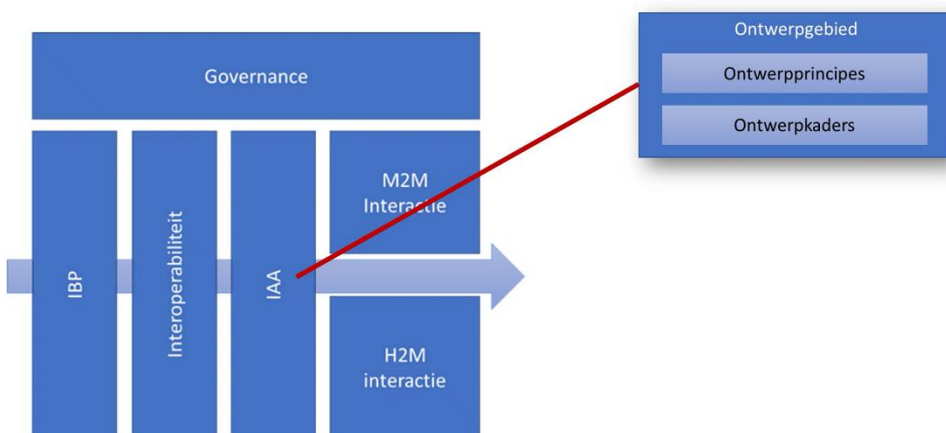
Actiepunt:

1. Toevoegen advies aan ROSA om scenarioanalyse van OKE op het ROSA ketenprocesmodel en de relevante ROSA-gegevensmodellen voor toetsen en examineren te plotten. Dit ketenprocesmodel kan vervolgens dan door de werkgroep samenhang van sector- en referentiearchitecturen worden opgepakt om onderwijsbreed architecturen op dit onderwerp af te stemmen.
2. Opstarten van een initiatief om het uitwerken van een onderwijsbrede visie voor informatie-uitwisseling. Kunnen hierbij centrale ketenvoorzieningen als gateways/hubs een rol spelen in plaats van alleen directe koppelvlakken (al of niet via een transparante intermediair)? (nog geen actiehouders)
3. Werkgroep Edukoppeling gaat ook in gesprek met OKE over het samen werken aan een OAuth profiel.

5. VERNIEUWING ROSA ARCHITECTUURKADERS (DOELEN, ARCHITECTUURPRINCIPES EN ONTWERPGEBIEDEN)

Spreeker(s):	Remco de Boer (ROSA Beheerteam, Kennisnet)
Doel:	Vaststellen van de nieuwe opzet van de ROSA architectuurkaders plus accorderen aanpassingen in het metamodel die deze nieuwe opzet met zich meebrengt.
Document:	20230202 AR - Uitwerking ROSA architectuurkaders, de bijbehorende presentatie en een eerste voorbeelduitwerking van de IAA-kaders

Remco de Boer licht aan de hand van een presentatie de revisie van de ROSA architectuurkaders toe. De uitwerking zoals die nu is gepubliceerd is een opgeschoonde versie van die van de oude ROSA, waarvan bij oplevering al is aangegeven dat die qua structuur en qua inhoud nog op de schop zal gaan o.a. door input en wensen vanuit werkgroepen Toegang, IBP en Edukoppeling. De Architectuurraad heeft in een eerdere bijeenkomst, bij oplevering van het project Revisie ROSA, aangegeven dat deze uitwerking een zeer hoge prioriteit heeft.

edustandaard

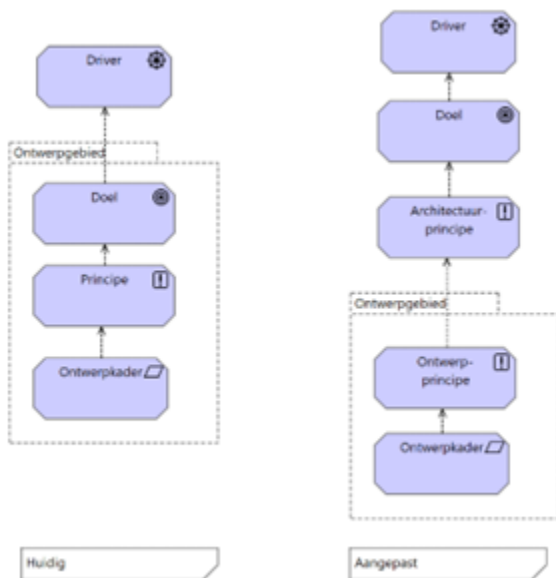
edustandaard

De voorgestelde indeling van ontwerpgebieden staat hierboven weergegeven. De huidige structuur van ontwerpgebieden is opgedeeld per doel. Bij nadere analyse is gebleken dat deze manier van indelen niet flexibel is en niet voldoende inzicht geeft in onderlinge samenhang en overzicht van bijvoorbeeld IV-domeinen. Het zorgt nu al voor veel ontwerpgebieden met een risico op wildgroei wanneer meer doelen ontstaan. In de voorgestelde nieuwe structuur is het voorstel om doelen los te koppelen van ontwerpgebieden. Die doelen laten we aansluiten bij de kwaliteitsdoelen zoals die nu ook in de NORA worden gehanteerd. Die kwaliteitsdoelen komen overeen met de waarden die onder meer in de Waardenwijzer zijn opgenomen en door invulling te geven aan deze doelen in de verdere uitwerking naar principes en kaders is daarmee ook invulling gegeven aan de wens om waardengedreven te ontwikkelen (nu nog een ontwerpgebied). Bovendien is mede door de input vanuit de werkgroep Toegang ervoor gekozen om meer algemene *architectuurprincipes* boven de ontwerp-kaders te plaatsen, die architectuurprincipes zijn nl. In veel gevallen van kracht voor meerdere ontwerpgebieden. Binnen de *ontwerpgebieden* kunnen dan *ontwerpprincipes en ontwerp-kaders* worden opgesteld die specifiek invulling aan geven aan het ontwerpgebied.

De IV-domeinen bieden een blauwdruk voor de inrichting. Dat de inrichting van de informatievoorziening het hoofdonderwerp is van de IV-domeinen, laten komt in deze opzet ook in de naamgeving van de IV-domeinen beter tot uitdrukking:

1. IV-domein 'Inrichten gegevensinteractie' (was: "Gegevensuitwisseling")
2. IV-domein "Inrichten Identity & Access Management (IAM)" (was: "Toegang")
3. IV-domein "Inrichten IBP-maatregelen" (was: "IBP")

Deze nieuwe indeling heeft een ook beperkte wijziging van het ROSA meta-model als gevolg.

Binnen de Architectuurraad wordt instemmend gereageerd op de wijzigingen. Leon Sprooten geeft aan dat het QA-team ook eensgezind was over deze structuur, het biedt meer flexibiliteit niet alleen binnen de ROSA zelf maar ook in de aansluiting met andere architecturen. Tom van Veen geeft aan dat deze denkrichting in lijn is met hoe er in het ho over architectuurkaders wordt gedacht.

edustandaard

Vervolgens wordt ter illustratie van de nieuwe indeling, een voorbeeld uit de werkgroep Toegang toegelicht. Bram en Tom geven aan enthousiast te zijn, maar de structuur wel nog wat verder zouden willen bekijken.

Besluiten:

- De Architectuurraad gaat akkoord met het voorstel om de indeling vast te stellen en te publiceren op de ROSA wiki. Met de kanttekening dat inhoudelijk de indeling van specifieke architectuurkaders binnen deze structuur nog nader moet worden bekeken en vastgesteld.

Actiepunten:

1. ROSA beheerteam gaat de nieuwe opzet publiceren op de ROSA wiki en daarbij uitleg geven over het hoe en waarom van die opzet.
2. ROSA beheerteam gaat verder samen met expertgroepen (zoals Toegang en IBP) met het inhoudelijk uitwerken van architectuurkaders in de nieuwe structuur. Die zullen incrementeel worden voorgelegd aan de AR ter vaststelling.

□ 6. UPDATE ROSA BEHEERTEAM / QA-TEAM

Spreker(s):	Brian Dommissie (coördinator ROSA Beheerteam, Bureau Edustandaard/Kennisnet)
Doel:	Akkoord met (kwaliteit van) opgeleverde backlog-items en de werkvoorraad voor de komende periode
Document:	zie ROSA Werkvoorraadoverzicht januari 2023 en Release notes (periode 10-11-2022 / 25-01-2023)

Brian deelt vanaf de ROSA Wiki het werkvoorraadoverzicht. Nagenoeg iedere maand wordt deze geactualiseerd. De prioritering is mede met adviezen vanuit het QA-team ingevuld. Vanuit de AR komen er geen geluiden om hier wijzigingen in aan te brengen.

Daarnaast stelt het beheerteam release notes op (ook op de wiki te vinden) met een overzicht van alle substantiële, relevante wijzigingen die zijn doorgevoerd in de periode tussen twee AR-bijeenkomsten. Grote nieuwe toevoegingen/wijzigingen, zoals het vorige agendaonderwerp, worden in de Architectuurraad apart geagendeerd. Over de andere wijzigingen kan de AR uiteraard vragen stellen etc. Deze zijn wel alle afgestemd en beoordeeld in het QA-team.

Vanuit de AR zijn er geen opmerkingen of vragen met betrekking tot deze manier van werken en op de twee rapportages en gaan hiermee akkoord met de doorgevoerde wijzigingen.

Op verzoek van de voorzitter licht Brian een punt uit de release notes nl. dat het ROSA begrippenmodel nu het ROSA begrippenkader heet, aangezien dit een meer algemeen gangbare aanduiding is (bij. In de NORA). In het QA-team is daarbij al opgemerkt dat deze aanduiding ook veel beter de landing dekt, het Begrippenkader is echt een normatief kader waaraan ontwikkelingen zich zouden moeten conformeren en wat ook gebruikt kan worden in ROSA scans. Aardige bijkomstigheid: het ROSA begrippenkader wordt nu ook al dynamisch ontsloten via

edustandaard

www.onderwijsbegrippen.nl (NB dit gaat nog verder vormgegeven worden) en dit biedt daarmee mogelijkheden om de begrippen, hun definities en andere attributen via API's op te halen.

Besluit: De Architectuurraad is akkoord met de voorgestelde manier van werken en de besproken rapportages, en gaat akkoord met de doorgevoerde wijzigingen.

□ 7. ROSA-SCAN: DIENST VERWERKERSOVEREENKOMSTEN

Spreker(s):	Marjan Frijns, Erik Borgers (Kennisnet, Dienst VWOK), Remco de Boer (Bureau Edustandaard)
Doel:	Advies over nieuwe versie van afspraak
Document:	ROSA-scan Dienst Verwerkersovereenkomsten

Marjan Frijns licht toe dat de Dienst Verwerkersovereenkomsten een dienst is binnen het vo en po om gestructureerd de IBP-afspraken te ondersteunen tussen onderwijsbesturen en leveranciers. Leon vraagt zich vanuit zijn mbo achtergrond af in hoeverre het privacyconvenant 4.0 (waar de dienst op is gebaseerd) als bindend is verklaard. Marjan licht toe dat deze dienst het gebruik van deze standaard wil stimuleren. Er wordt onderkend dat het lastig is bij lopende contracten om eventuele aanvullende eisen aan een verwerker te stellen om aan het privacyconvenant te voldoen. Een nieuwe verwerkersovereenkomst kan dus alleen bij contractwijzigingen worden opgesteld.

Remco licht de ROSA scan toe op basis van een samenvattende presentatie. De scan is al vrij vroeg in het proces aangevraagd, dus er is nog veel beweging in de documentatie. Uit de scan bleek dat er nog gezocht wordt naar relaties met andere initiatieven binnen het onderwijsdomein. Er wordt verwezen naar de gedetailleerde scanbevindingen en de gedetailleerde vragen die worden gesteld met betrekking tot samenhang met bestaande voorzieningen, referentiemodellen en begrippen. Marjan geeft aan dat dit verhelderen in de documentatie wordt opgepakt door het project wanneer het mvp (minimal viable product) is opgeleverd. Door de niet helemaal meer actuele documentatie zitten in de ROSA scan zitten wat vragen over scope, wat zit er wel of niet in. Zo was bijvoorbeeld voorzien dat er een product- of dienstregister gerealiseerd zou worden. Dit leek voor nu niet opportuun. Er wordt nog gezocht naar een ander initiatief om dit productregister te realiseren. Bram Gaakeer geeft aan dat de nieuwe indeling van de ROSA kan helpen bij het vinden van het juiste IV-domein om dit register tot stand te brengen. Robin van Rootseler vraagt zich af of de kennis van de koppelpunt catalogus informatie kan worden gebruikt bij de Dienst Verwerkingsovereenkomsten. Dit is verkend, maar de informatie in deze catalogus sluit onvoldoende aan bij de informatiebehoefte van DV. Conclusie is wel dat er behoefte lijkt aan een referentiecomponent 'softwarecatalogus/voorzieningen catalogus'

Besluit: Vanuit de Architectuurraad worden de ROSA scanadviezen vastgesteld.

Actiepunten:

edustandaard

1. Uitwerken van een referentiecomponent “softwarecatalogus/voorzieningencatalogus” aan ROSA om connectie te kunnen leggen met vergelijkbare voorzieningen in andere sectoren.

□ 8. WVTK EN AFSLUITING

De scan OSR zit nog in de pijplijn samen met het dataplatform PO/VO (opvolger van Vensters).

Brian Domnisse voegt toe dat in het QA-team is gesproken over het verkrijgen van overzicht van wie zich waarmee bezighoudt met betrekking tot architectuurontwikkeling. De vraag is of deze wens breder leeft. Op basis van de eerste reacties blijkt er inderdaad een bredere behoefte te zijn. Afspraak is om dit onderwerp op de agenda van de volgende AR te zetten. Ter voorbereiding wordt een memo uitgewerkt door de initiatiefnemers uit het QA-team (o.a. Joël de Bruin en Bram Gaakeer) met ondersteuning vanuit het ROSA Beheerteam.

De voorzitter sluit de digitale vergadering om precies 16:21 uur. Ruim binnen de tijd.

Architectuurraad (donderdagmiddag 13:30 - 16:30 uur)
2-2-2023
20-4-2023
29-6-2023
12-10-2023